

Trygghetsbokslut 2019

NÄSSJÖ
KOMMUN

Vetlanda
KOMMUN

Inledning

Kostnaden för olyckor inom Nässjö och Vetlanda kommuner uppgick till cirka 540 miljoner kronor under 2019.¹ I kostnadsberäkningen ingår skada på människa och egendom vilket är direkta kostnader. Ungefär 60 procent av beloppet utgör sådana kostnader. Resterande 40 procent består av indirekta kostnader vilket inkluderar produktionsbortfall.²

Trygghets- och säkerhetsarbetet är en naturlig del av Nässjö och Vetlanda kommuners vardagliga arbete och utgör kärnverksamheten för Höglandets räddningstjänstförbund. Tillsammans verkar vi för en ökad trygghet och säkerhet för kommunernas invånare. Vi arbetar med allt från olyckor i vardagen till de stora händelserna som kan försätta hela samhället i kris. Vårt mål är att i så hög grad som möjligt förebygga och på bästa sätt hantera både de små och stora olyckorna. Den bästa olyckan är den som aldrig uppstår!

Att arbeta med trygghet och säkerhet är ett lagkrav, bland annat enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Kommunerna och HRF har tillsammans antagit Handlingsprogram för skydd och säkerhet 2016-2019 som beskriver säkerhetsarbetet i sin helhet utifrån ovan nämnda lagstiftningar. Handlingsprogram för skydd och säkerhet 2016-2019 beskriver även intentionerna och ambitionerna med säkerhetsarbetet under den angivna perioden. Trygghetsboks slutet är den årliga uppföljningen av programmet och detta Trygghetsboks slut blir det sista att följa upp programmet, vilket innebär att de mål som satts nu ska följas upp i sin helhet.

Utöver handlingsprogrammet och dess mål presenteras även statistik över de räddningsinsatser som gjorts under året och aktiviteter kopplade till aktuella problem, exempelvis med grund- och ytvatten. Det är den senast tillgängliga statistiken som används i detta boks slut.

¹ Sveriges kommuner och regioner. Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2019. 2019.

² De kostnader som redovisas är sådana kostnader som uppstår till följd av olyckor i alla delar av samhället: staten, kommunerna, landstingen/regionerna, näringslivet och medborgarna (drabbade och anhöriga). Det är endast kostnader som uppstår efter att olyckan har inträffat som ingår. Beräkningen omfattar direkta och indirekta kostnader. Direkta kostnader är kostnaden för de resurser som förbrukas i samband med eller till följd av olyckan. De indirekta kostnader definieras som produktionsbortfall till följd av skada eller död.

Våra mål

Bokslutet utgår från det säkerhetsmål som antagits av kommunerna samt de effektmål som antogs av respektive kommun år 2016 i Handlingsprogram för skydd och säkerhet 2016-2019.

Säkerhetsmål

Nässjö och Vetlanda kommuners fullmäktigeförsamlingar har antagit ett säkerhetsmål som anger visionen för det kommunala säkerhetsarbetet på lång sikt. Målet är detsamma för båda kommunerna. Även Höglandets räddningstjänstförbund har antagit en övergripande vision för sin verksamhet. Målen lyder:

Nässjö/Vetlanda kommun ska aktivt och systematiskt förebygga risker genom en god säkerhetsplanering. Säkerhetsarbetet syftar till att minimera negativa konsekvenser av olyckor, skador och störningar för människor, verksamhet och resurser. Säkerhetsarbetet ska också skapa god säkerhet och trygghet för kommuninvånarna samt en kvalitetshöjning av kommunens verksamhet.

Höglandet är en säker och trygg region där varken hälsa, liv, egendom eller miljö tillåts påverkas negativt eller gå förlorade. Höglandets räddningstjänstförbund skyddar och hjälper!

Effektmål

I handlingsprogrammet fastställdes fem gemensamma mål som Nässjö och Vetlanda kommuner tillsammans med Höglandets räddningstjänst har arbetat för under åren 2016-2019. De fem målen var:

- Antalet suicider och försök till suicider ska inte öka under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.
- Antalet fallolyckor hos personer som är 65 år och äldre ska minska med minst en procent under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.
- Antalet brott ska minska med fem procent under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.
- I kommunal verksamhet ska antalet situationer som upplevs innehålla våld, eller hot om våld, minska.
- Konsekvenserna av värmebölja för personer som omfattas av kommunal omvårdnad ska minska.

Uppföljning effektmål

I varje aktuellt avsnitt presenteras tillgänglig statistik inom respektive effektmål. Statistiken som används är den senast tillgängliga. Dessutom presenteras avklarade, pågående och eventuellt framtida planerade aktiviteter för respektive effektmål.

Det är viktigt att understryka att ett års arbete möjligen kan påvisa en trend. Nu, med hela perioden 2016-2019 bakom oss, kan utvärdering göras för att se vilka resultat som nåtts.

Suicid

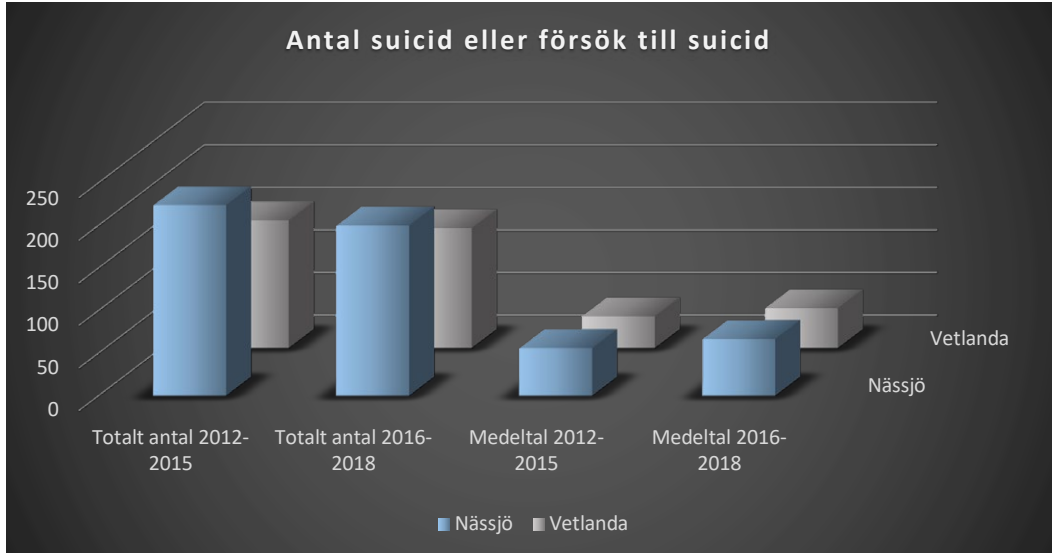
Effektmål: Antalet suicid och försök till suicid ska inte öka under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.

Varje år omkommer cirka 800 000 personer i suicid världen över, vilket motsvarar ungefär en omkommen person var fjortonde sekund. Globalt är suicid den näst vanligaste dödsorsaken i åldersspannet 15 -24 år och i vissa europeiska länder till och med den vanligaste.^{3,4} WHO har ett globalt mål att minska antalet suicid med 15 procent till år 2023.⁵

Sedan början på åttiotalet har självmordstalet⁶ i Sverige minskat med cirka 20 procent från en nivå som då var den högsta någonsin. Av de 170 länder som är listade av WHO ligger Sverige på plats 60 i självmordstal.⁵ Den positiva trenden som Sverige haft gäller dock inte ungdomar och unga vuxna i åldersgruppen 15-24 år där självmorden legat på ungefär samma nivå under en längre tid. Bland unga flickor har suicidförsöken ökat.⁶ I Sverige omkom totalt 1574 personer i suicid år 2018. Män är starkt överrepresenterade, 1082 av de omkomna var män och 492 var kvinnor. I Sverige är suicid den vanligaste dödsorsaken bland män i åldern 15 – 44 år och den näst vanligaste dödsorsaken bland kvinnor i samma ålder.

Generellt säger man att det på varje fullbordat självmord går 20 självmordsförsök och 100 personer med självmordstankar eller som har en plan för genomförandet av självmord.⁷

Uppföljning effektmål

Figur 1, Faktiskt antal suicid eller försök till suicid samt medelvärde/år och period.. Perioden 2016-2019 saknar statistik för 2019. Källa: Socialstyrelsen 2020 (DOR X60-X84, Y10-Y34)

Med anledning av att det inte finns statistik tillgänglig för 2019, det vill säga sista året i den period som ska jämföras med föregående får vi använda andra värden i vår jämförelse. I figuren ovan har vi valt att även ta fram medeltal/år i de båda perioderna, för att kunna jämföra. Sett till dessa medeltal så har antalet omkomna och skadade i suicid eller försök till suicid stigit i såväl Nässjö (från 56 till 66,66) som Vetlanda (från 37,5 till 47) under de år vi har möjlighet att jämföra. Detta stämmer väl överens med utvecklingen nationellt och innebär dessvärre att effektmålet inte kan betraktas som uppnått.

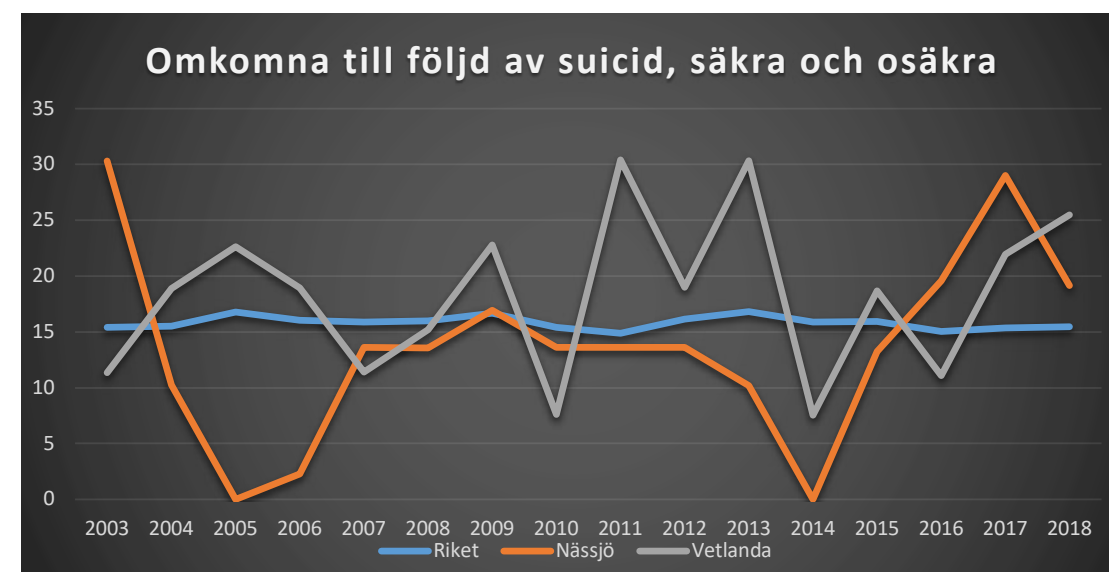
³ Folkhälsomyndigheten
⁴ Lancet Psychiatry 2016, Suicide prevention strategies revisited: 10-year systematic Review. Gil Zalsman
⁵ WHO, världshälsoorganisationen 2019
⁶ Antal personer per 100 000 som har begått självmord.
⁷ mind.se/om-sjalmord/fakta-om-sjalmord/
⁶ Folkhälsomyndigheten, nationellt program för suicidprevention 2016.
⁷ Danuta Wasserman, NASP

Statistik

Nedan presenteras övrig statistik, baserad på senast tillgängliga uppgifter från Socialstyrelsen.⁷

Figur 2, Källa: Socialstyrelsen 2020 (PAR kategori X60-X84+Y10-Y34)

Figur 3, Källa Socialstyrelsen 2020 (DOR kategori X60-X84 samt Y10-Y34)

Nässjö kommun

Under perioden 2003 till 2014 fördubblades nästan frekvensen för suicid och försök till suicid per 100 000 invånare i Nässjö kommun. Efter 2014 skedde en förändring som innebar en nedåtgående kurva, som återigen steg från 2016. Under 2018 slutenvårdades 60 personer och 6 personer omkom till följd av suicid eller suicidförsök.

Vetlanda kommun

Frekvensen för suicid och försök till suicid per 100 000 invånare har under åren 2003 haft en markant ökning. Under 2018 slutenvårdades 37 personer och 7 personer omkom.

Aktiviteter

Nedan presenteras genomförda och planerade åtgärder för att uppnå effektmålet.

Nässjö kommun

Effektmålet suicid har två delmål.

Delmål ett, är att nyckelpersoner inom kommunorganisationen ska ha grundläggande kunskap om psykisk ohälsa och suicid för att kunna upptäcka och bättre möta människor i våra verksamheter som lider av psykisk ohälsa. Aktiviteter kopplade till detta anger att:

- Personal ska utbildas i den evidensbelagda utbildningen MHFA – första hjälpen till psykisk hälsa. Utbildningen har erbjudits minst en gång per år i Nässjö kommun. Under 2019 utbildades 15 deltagare i MHFA i Nässjö kommun.
- Ett arbete har inletts för att se över möjligheten till händelseanalyser för suicid. Detta arbete kommer att fortsätta under kommande mandatperiod.
- Under året genomfördes regelbunden uppföljning av statistiken kopplat till suicid och försök till suicid. Statistiken visar en negativ trend för Nässjö kommun

Delmål två, förstärka elevhälsoarbetet. Aktiviteter kopplade till detta delmål har varit:

- Under 2019 har mycket tid ägnats åt att försöka införa YAM i Nässjö kommun, utan framgång.

YAM – Youth Aware of Mental Health är ett evidensbaserat, universellt, skolbaserat hälsofrämjande och självmordspreventivt program, utvecklat för unga genom ett samarbete mellan forskare vid Karolinska institutet och Columbia University (New York, USA). Genom rollspel, diskussioner och information från ett elevhäfte, affischer och en inledande föreläsningssession erbjuds ungdomarna ett säkert rum för att utforska ämnen relaterade till psykisk ohälsa, så som stress, kriser, depression och självmord.

Vetlanda kommun

Effektmålet suicid har tre delmål, varav *delmål ett är att kommunanställda ska ha grundläggande kunskap om psykisk ohälsa och suicid, samt verktyg för att hjälpa.*

- Aktiviteter kopplade till delmålet anger att all kommunanställd personal utbildas i den evidensbelagda utbildningen MHFA-första hjälpen till psykisk hälsa. Redan 2015 påbörjades en stor utbildningsinsats i kommunorganisationen för att utbilda samtliga tillsvidareanställda i MHFA-första hjälpen till psykisk hälsa. Utbildningsinsatsen beräknades ta drygt fem år och därefter fortsätta erbjudas regelbundet för att utbilda nyanställda. Totalt har 26 utbildningar med totalt 394 deltagare genomförts under 2019.

Delmål två; Information kring suicid och psykisk ohälsa ska vara lättillgänglig.

- För att uppnå detta delmål har aktiviteterna fokuserats kring att hålla kommunens hemsida uppdaterad kring ämnet samt att tillhanda kontaktuppgifter till hjälpinstanser som man kan vända sig till om man mår psykiskt dåligt, är i behov av hjälp eller är orolig över någon annan. Detta har bland annat genomförts genom distribution av en informationsguide.

Delmål tre, skapa förutsättningar för alla individer i kommunen att få tillgång till hjälp och stöd tidigare.

- Temaveckan "Jag vill må bra" genomfördes under mars 2019 med bland annat föreläsningar, utbildningar, dialogmöten, skyltning med information samt tid för samtal och rådgivning på temat psykisk ohälsa och suicid.

⁷ Om inget annat anges är siffrorna som anges per 100 000 invånare.

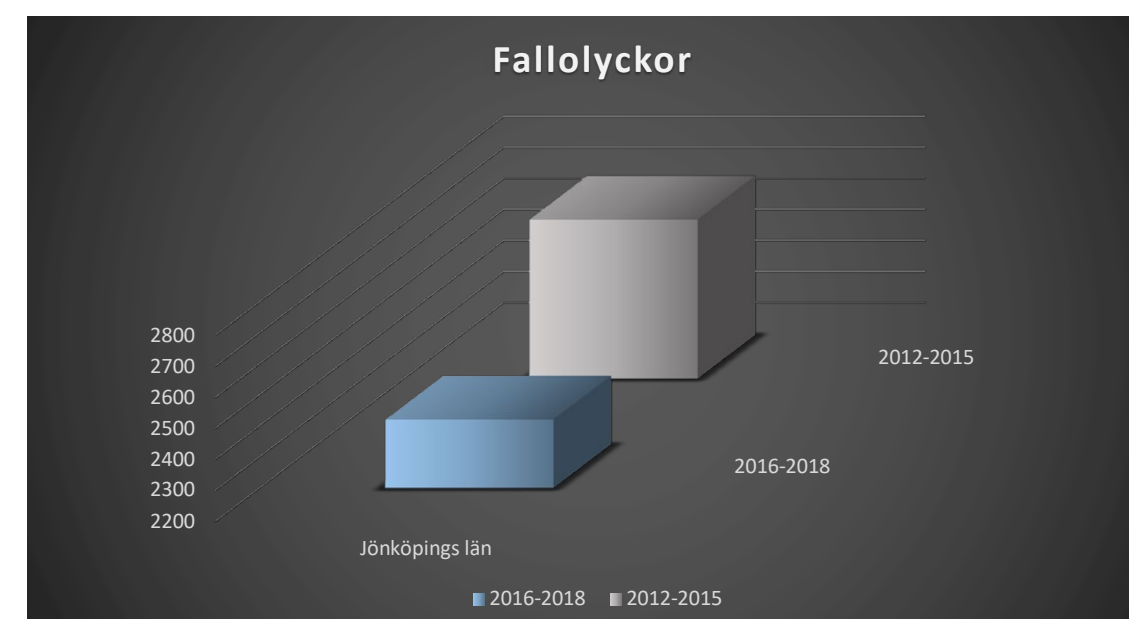
Fallolyckor

Effektmål: Antalet fallolyckor⁸ hos personer som är 65 år och äldre ska minska med minst en procent under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.⁹

I dagsläget är fallolyckor den vanligaste skadeorsaken till inläggning på sjukhus. Två tredjedelar av alla olycksfall är just fallolyckor och de dominerar bland äldre. Statistik visar att 7 av 10 av alla som drabbas av fallolyckor är 65 år eller äldre.¹⁰ För personer som är 65 år eller äldre sker flest fallolyckor i eller kring den ordinarie bostaden.

Kommuner med en hög andel äldre tenderar att få fler sjukhusvårdade per 1 000 invånare än kommuner med en lägre andel äldre just eftersom fallolyckor i högre utsträckning drabbar äldre i kombination med att den olyckstypen står för den största delen av olyckorna.¹¹ I Nässjö kommun är 21,2 procent av befolkningen äldre än 65 år, i Vetlanda är det 23,8 procent som är äldre än 65 år och riksnittet ligger på 19,9 procent.¹²

Uppföljning effektmål

KäFigur 4, medelvärde slutenvårdade och omkomna till följd av fallolyckor, 65 år och äldre (per 100 000 invånare). Källa: Socialstyrelsen 2019

Den statistik som finns tillgänglig för åldersgruppen finns dessvärre inte att se på kommunnivå. Med utgångspunkt i de siffror vi ser för Jönköpings län ses dock en minskning mellan de båda perioderna, vilket innebär att effektmålet har uppnåtts. Figur 4 visar ett medelvärde per år för de båda perioderna, där det saknas statistik för år 2019. Sett till medelvärdet för Jönköpings län har det skett en minskning med cirka 10 procent från den förra perioden.

⁸ Fallolycka definieras enligt följande: När fallet har gett upphov till komplikationer och startat förloppet som ledde till döden.

⁹ Effektmålet utvärderas på jämförelsetal mellan de båda perioderna.

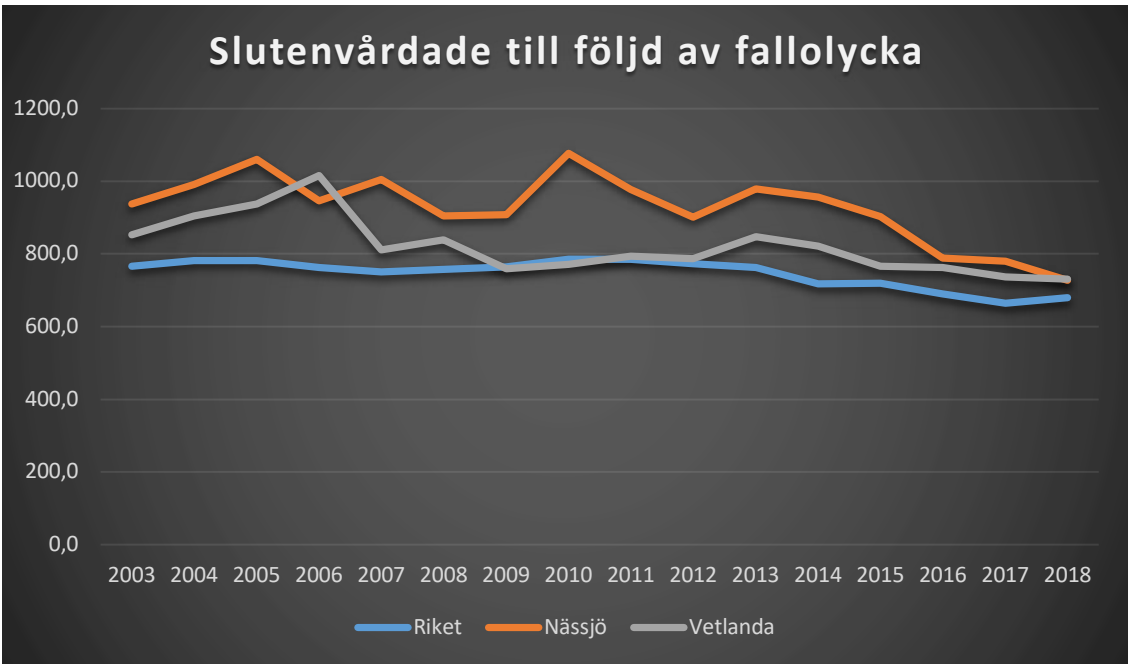
¹⁰ Socialstyrelsen, 2018.

¹¹ Öppna jämförelser, Trygghet och säkerhet 2019

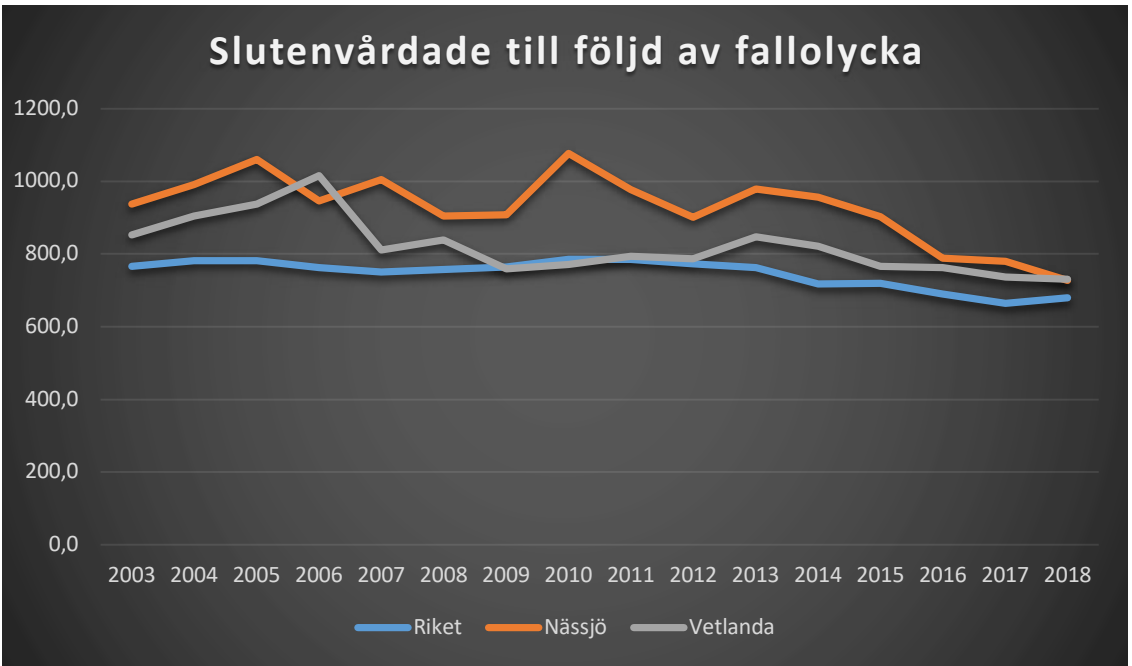
¹² SCB, Sveriges befolkning, kommunala jämförelsetal 31 dec 2018

Statistik

Nedan presenteras senast tillgängliga statistik.¹³

Figur 5, Källa: Socialstyrelsen 2020(PAR W00-W19)

Figur 6, Källa: Socialstyrelsen 2020 (DORW00-W19)

Nässjö kommun

Frekvensen för fallolyckor har legat relativt stabilt från 2003 till 2018. Frekvensen ligger över riksgenomsnittet. Under 2018 slutenvårdades 229 personer och 5 personer omkom.

Vetlanda kommun

Frekvensen för fallolyckor har legat relativt stabilt från 2009 till 2018. Frekvensen för fallolyckor ligger något över riksgenomsnittet. Under 2018 slutenvårdades 201 personer och 3 personer omkom.

¹³ Samtliga siffror i diagrammen är per 100 000 invånare, för att kunna jämföra kommunerna emellan samt med riket.

Aktiviteter

Nedan presenteras genomförda och planerade åtgärder för att uppnå effektmålet.

Nässjö kommun

Effektmålet fallolyckor har två delmål i Nässjö kommun:

Delmål ett, seniorer 65+ ska ha grundläggande kunskap om hur fall kan förebyggas.

För att höja kunskapen bland seniorer anordnades en äldremässa i Nässjö kommun där fallprevention var en del av innehållet på mässan.

Delmål två, tillhandahålla enkla och praktiska hjälpmedel.

Under vinterperioden har sandpåsar distribuerats för att allmänheten ska kunna sanda för bättre fäste och på så sätt förebygga fallolyckor i utomhusmiljö. Sandpåsarna fanns att hämta bland annat på diverse livsmedelsbutiker i kommunen. I samband med arbetet med sandpåsar lanserades en kampanj i media som fick stort genomslag.

Vetlanda kommun

Effektmålet fallolyckor har två delmål i Vetlanda kommun:

Delmål ett, seniorer 65 år och äldre har grundläggande kunskap om hur fall kan förebyggas.

Under 2019 hölls inga aktiviteter i samband med dagen och veckan då Socialstyrelsen har kampanjen "Balansera Mera" nationellt. Kommunens aktiviteter i samband med denna kampanj har tidigare samordnats av folkhälsosamordnare hos HRF. Då denna position varit vakant under stora delar av 2019 blev aktiviteten vilande.

Delmål två, Tillhandahålla enkla och praktiska hjälpmedel.

Under vinterhalvåret distribueras sandpåsar ut för att kunna sanda för bättre fotfäste. Sandpåsarna finns att hämta i entrén på diverse livsmedelsaffärer i kommunen.

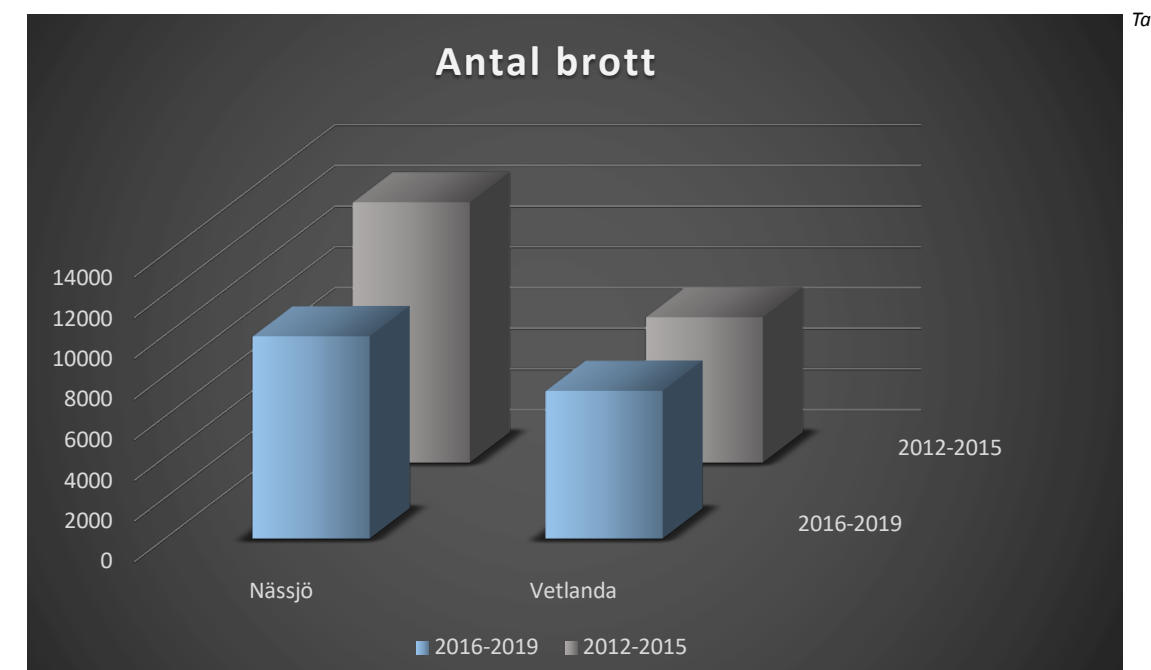

Brott

Effektmål: Antalet brott ska minska med fem procent under perioden 2016-2019 i jämförelse med 2012-2015.

Effektmålet brott utvärderas både mot effektmålet som anges i handlingsprogrammet och de medborgarlöften som har fastslagits i de båda kommunerna.

Uppföljning effektmål

Figur 7; Genomsnittligt antal anmälda brott per 100 000 invånare för respektive angiven tidsperiod. Källa: BRÅ 2020

Utfallet för de båda kommunerna, se figur 7, är att sett till antal anmälda brott per 100 000 invånare har Nässjö gjort en minskning på drygt 22 procent vid jämförelse av de båda perioderna. Vetlanda kommun har istället sett en ökning på 1.67 procent.

I kommande avsnitt bryts statistiken ner årsvis samt på brottstyp, för att tydliggöra vad som kan vara tillfälliga förändringar eller mer bestående trender.

Medborgarlöften Nässjö kommun 2019:

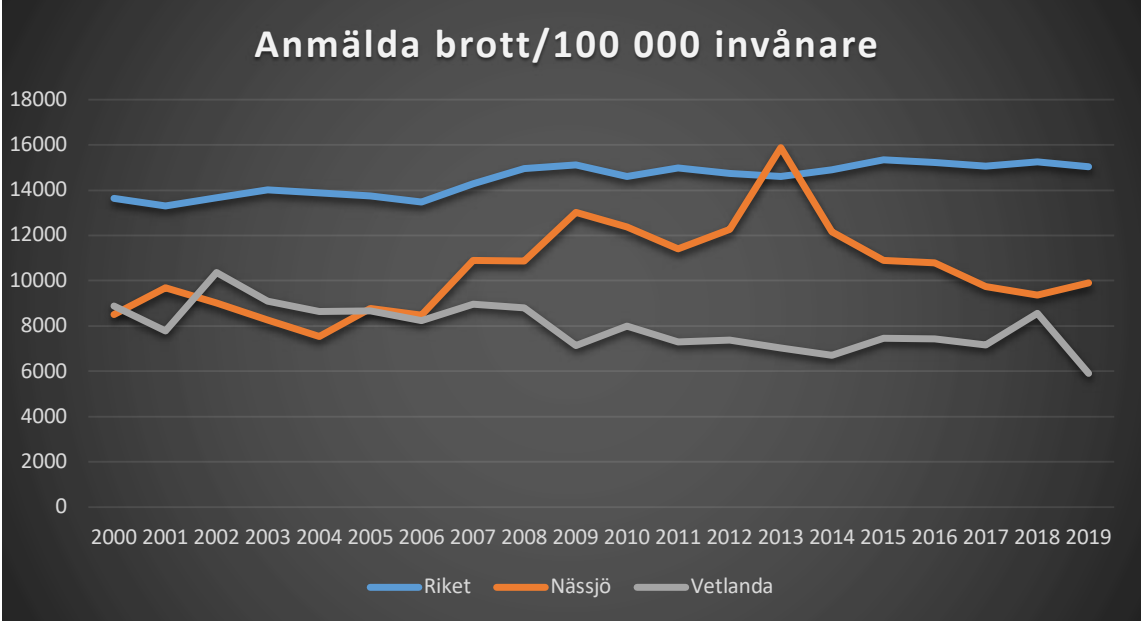
- Att öka den upplevda tryggheten på resecentrum i Nässjö.
- Att öka den upplevda tryggheten i Runnerydsområdet och området runt sporthallen för att stärka områdets attraktivitet och invånarnas känsla av trygghet.

Medborgarlöften Vetlanda kommun 2019:

- Att öka trafiksäkerheten genom att motverka felaktiga trafikbeteenden.
- Att öka upptäckten av narkotikabruk, främst hos unga i åldern 21 år eller yngre.

Statistik

Nedan presenteras senast tillgängliga statistik från Brottsförebyggande rådet och Polismyndigheten. Notera att senast tillgängliga statistik kan skilja sig mellan de båda nämnda källorna, brottsförebyggande rådet och polismyndigheten.

Figur 8. Antal anmälda brott per 100 000 invånare. Källa: Brottsförebyggande rådet (BRÅ), 2020.

När vi tolkar statistiken över anmälda brott bör vi tänka på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott. Hur stor andel av de begångna brotten som anmäls varierar beroende på brottstyp, och endast för enskilda brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.
- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att dessa främst visar det antal händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.
- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar.
- Inom vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror antalet anmälda brott till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott. Förändringar i lagstiftningen kan också påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Enstaka stora ärenden med många brott kan skapa problem vid jämförelser över tid, liksom osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller härrör från ett och samma ärende. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken.¹⁴

¹⁴ Källa: BRÅ, Sammanfattning anmälda preliminära brott, helår 2019

Nässjö kommun

I Figur 8 visas det totala antalet anmälda brott i Nässjö kommun i jämförelse med det totala antalet anmälda brott i riket. Frekvensen för antal anmälda brott per 100 000 invånare har sedan mitten av 2000-talet haft en svagt uppåtgående och senaste åren utplanande trend för riket i helhet.

Kommunens frekvens för anmälda brott per 100 000 invånare ligger fortsatt under rikets genomsnitt. Under 2019 anmäldes 3 114 brott i Nässjö jämfört med 2 934 brott år 2018.

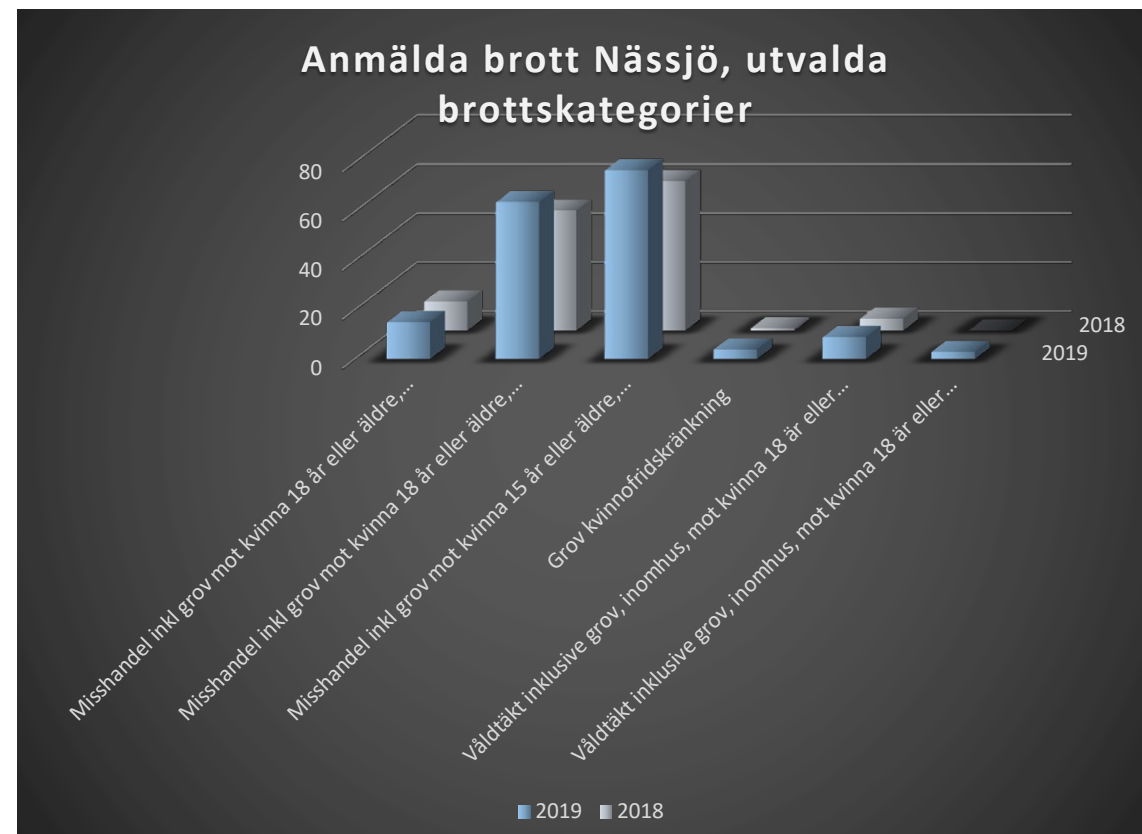
Figur 9. Lokal brottstatistik för Nässjö kommun år 2018 och 2019. Källa: Polismyndigheten.

Utifrån Figur 9 går det att utläsa den lokala brottstatistiken för varje händelsetyp från Polismyndigheten för Nässjö kommun år 2019. Vid jämförelse mellan denna statistik för år 2019 och 2018 så kan följande slutsatser dras:

- De alkoholrelaterade trafiknykterhetsbrotten är näst intill oförändrade.
- De drogrelaterade trafiknykterhetsbrotten har ökat.
- Ringa narkotikabrott har ökat, från 177 stycken till 277.
- Dopningsbrotten har ökat med åtta händelser, från en till nio.
- Skadegörelse har minskat med 17 händelser, varav skadegörelse mot stat, kommun och landsting har ökat med 2 händelser.
- Vård i offentlig miljö har minskat med 16 händelser, från 79 till 63.
- Brott i nära relationer har ökat med 42 händelser, från 98 till 140.
- Tillgrepp genom inbrott har minskat med 26 händelser, från 289 till 263, varav bostadsinbrotten har minskat med sju stycken och inbrotten i fritidshus har ökat med sju stycken.
- Snatterier har minskat med tjugo händelser, från 93 till 73.

Ökningarna som ses när det gäller ringa narkotikabrott och drogrelaterade trafikbrott kan åtminstone delvis förklaras med att Polisen drivit riktad verksamhet och insatser mot just dessa områden under 2019.

Ökningen gällande brott i nära relationer (42 anmälda brott), om den bryts ned ytterligare, ser ut att främst gälla brott mot kvinnor (34 anmälda brott) och inkluderar då såväl våldsbrott som sexualbrott och fridskränkning. I dessa brottskategorier har man sett en ökning även nationellt och det är värt att notera att statistiken gäller antal anmälda brott, vilket inte nödvändigtvis speglar antalet faktiska brott. 2019 gjordes en förändring i brottsredovisningen som kan förenkla framtida utvärderingar.¹⁵

Figur 10, antal anmälda brott 2018 samt 2019, i brottskategorier som kan antas spegla brott i nära relation, här främst med fokus på brott där kvinnor utsatts. Källa: BRÅ

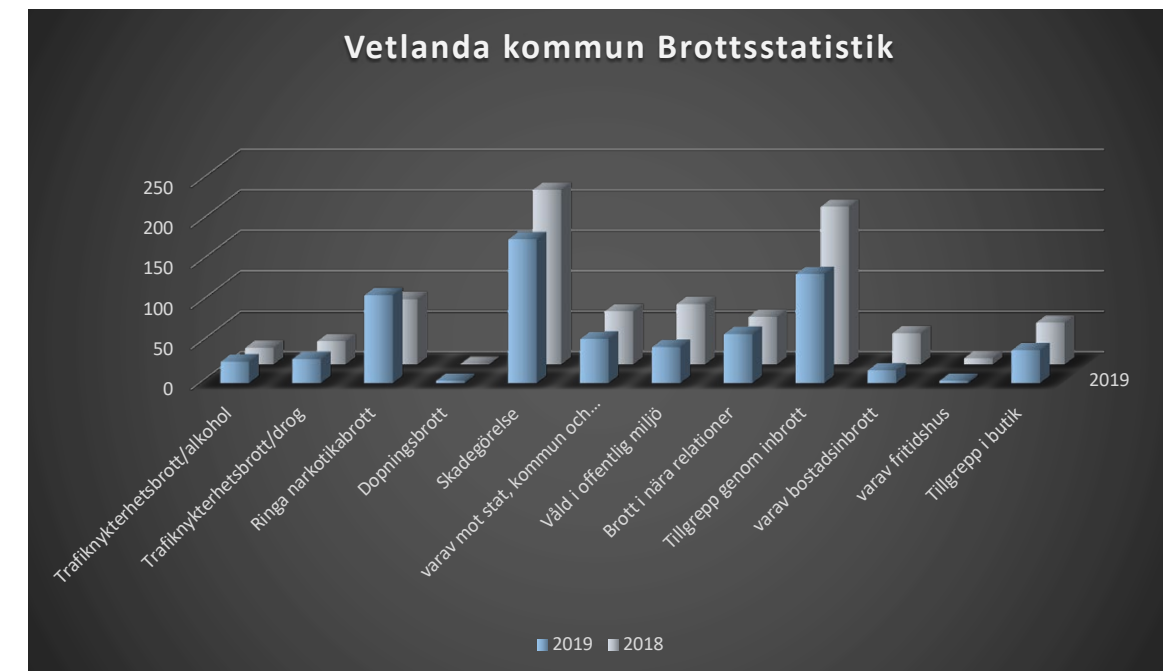
En välvillig tolkning av ökningen är att benägenheten att anmäla ökat på dessa typer av brott. Detta skulle innebära en bättre möjlighet till upplärning och lagföring av brotten vilket är positivt för såväl utsatta individer som samhället i övrigt. Mörkertalet inom denna brottskategori tros vara mycket stort och att en anmälan faktiskt sker när någon har blivit utsatt är en framgång i sig.

Benägenheten att anmäla för vissa av dessa brott ökar även nationellt och tros bero på ökad uppmärksamhet kring exempelvis mäns våld mot kvinnor samt sexualbrott inom relation i media.

¹⁵ Sedan 2019 indelas misshandelsbrotten i fyra typer av relation mellan brottsoffret och gärningspersonen: närstående genom parrelation, närstående genom släktskap/familjerelation, annan slags relation eller bekantskap samt obekanta. Eftersom redovisningen infördes 2019 är det inte möjligt att följa utvecklingen för de olika relationstyperna över tid.

Vetlanda kommun

I Figur 8 visas det totala antalet anmälda brott i Vetlanda kommun i jämförelse med det totala antalet anmälda brott i riket. Frekvensen ligger långt under riksgenomsnittet. Under 2019 anmäldes 1 625 brott jämfört med 2 352 år 2018.

Figur 11. Lokal brottsstatistik för Vetlanda kommun år 2018 och 2019 Källa: Polismyndigheten

Utifrån figur 11 går det att utläsa den lokala brottsstatistiken för varje händelsetyp från polismyndigheten för Vetlanda kommun år 2019. Vid jämförelse mellan denna statistik för år 2019 och 2018 så kan följande slutsatser dras:

- De alkoholrelaterade trafiknykterhetsbrotten har **ökat** något, från 21 till 27 händelser.
- De drogrelaterade trafiknykterhetsbrotten har **ökat** med en händelse, från 29 till 30.
- Ringa narkotikabrott har **ökat** från 81 till 109 händelser.
- Dopningsbrotten har **ökat** från en till tre händelser.
- Skadegörelse har minskat, från 216 till 178 händelser. Även skadegörelse mot stat, kommun och landsting har minskat med 11 händelser.
- Våld i offentlig miljö har minskat med trettio händelser, från 75 till 45.
- Brott i nära relationer har **ökat** med två händelser, från 59 stycken till 61.
- Tillgrepp genom inbrott har minskat med 60 händelser, från 195 till 135, varav bostadsinbrotten har minskat med 23 och inbrotten i fritidshus har minskat med fem.
- Snatterier har minskat med elva händelser, från 52 till 41 stycken.

De ökningarna som ses gällande alkohol- och drogrelaterade brott samt dopningsbrott förmodas till största delen bero på att Polisen under 2019 bedrivit fler riktade insatser mot området än under 2018.

Aktiviteter

Nässjö kommun – Aktiviteter kopplade till effektmålet

Effektmålet brott har tre delmål.

Delmål ett är att minska antalet våldsbrott i offentlig miljö. Aktiviteter kopplade till delmålet är följande;

- Inventeringar av hotspots i begränsade områden har genomförts vid behov.
- Information om medling mellan offer och gärningsperson ingår i ordinarie verksamhet.
- Socialförvaltningen ger återkommande utbildningar till alla krögare om ansvarsfull alkoholservering, som en del i ordinarie verksamhet.
- Samordnad och planlagd tillsyn av serveringstillstånd ingår i ordinarie verksamhet. Samordningen sker mellan Socialförvaltningen och Polismyndigheten.

Delmål två, minska förekomsten av narkotika. Aktiviteter kopplade till delmålet är;

- Personal som kommer i kontakt med riskgrupper utbildas vid behov i polisens utbildning ”tidig upptäckt av droganvändning”.
- Metoden SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken) används aktivt och har blivit prioriterad i och med att den även lyfts som metod i medborgarlöftet 2018.
- Kommunen har antagit regionens ANDT-strategi. Av den anledningen är behovet av en lokal handlingsplan fastställt via beslutet och aktiviteten utgår.
- Insatser för alla förstagångsförbrytande ungdomar där polis och socialtjänst informerar om långsiktiga konsekvenser för begångna brott ingår i ordinarie verksamhet.
- Handlingsplan mot droganvändning och mobbning framtagen för Nässjös föreningsliv.

Delmål tre, förstärk arbetet mot ungdomar i riskzonen att utveckla en kriminell livsstil. Aktiviteter

- kopplade till detta delmål är;
- Insatser för alla förstagångsförbrytande ungdomar där polis och socialtjänst informerar om långsiktiga konsekvenser för begångna brott
- Handlingsplan mot droganvändning och mobbning framtagen för Nässjös föreningsliv färdigställdes redan under 2017.
- Ett förslag på en kunskapsdag för kommunal personal om risk-och skyddsfaktorer togs fram. Kostnaden för en sådan dag i kombination med lågt intresse bland kommunens personal innebar att förslaget inte var ekonomiskt försvarbart. Av den anledningen avbröts aktiviteten.

Aktiviteter kopplade till medborgarlöftet

Mål ett, att öka den upplevda tryggheten på Resecentrum i Nässjö. Aktiviteter kopplade till detta mål är följande:

- Öka Polisens närvaro vid resecentrum. Detta har genomförts vid minst 130 tillfällen under 2019.
- Minst två trygghetsinventeringar ska genomföras tillsammans med fastighetsägaren och Nässjö kommun. Under året genomfördes en trygghetsvandring och två uppföljningsmöten.

Mål två, arbeta långsiktigt brottsförebyggande och trygghetsskapande i Runnerydsområdet och området runt sporthallen för att stärka områdets attraktivitet och invånarnas känsla av trygghet. Aktiviteter kopplade till detta mål är följande:

- Polisen ska genomföra minst 15 riktade underrättelsebaserade insatser i Runnerydsområdet. Totalt genomförde polisen 16 riktade insatser.
- Kommunen ska genomföra minst två trygghetsinventeringar tillsammans med fastighetsägare och polisen i Runnerydsområdet. Under 2019 genomfördes ingen inventering, det genomförs istället 2020.

Vetlanda kommun – Aktiviteter kopplade till effektmålet

Effektmålet brott har fyra delmål.

Delmål ett, våldsbrott i offentlig miljö.

- I den preliminära statistik vi får direkt av Polisen har det varit betydligt färre anmälningar/antal brott av denna typ mellan under 2019 än under 2018. Aktiviteter kopplade till detta effektmål handlar om att öka polisens närvaro när ordningsstörningen är som störst, kvällar/nätter under helgerna och under större evenemang vilket också har skett.
- Det handlar även om att öka information och erbjudande om medling vilket polisen gör genom att informera målsägande och misstänkta mellan 15 och 18 år om medling.
- Sista aktiviteten för detta delmål är att prioritera belysning i de områden där våldsbrott i offentlig miljö förekommer. Under 2019 har inga belysningsåtgärder genomförts; tidigare åtgärder verkar ha gett god effekt då statistiken visar på fallande siffror gällande våldsbrott i offentlig miljö.

Delmål två, narkotikabrott.

- Aktiviteter kopplade till detta delmål handlar om att öka upptäckten av narkotika hos personer från 21 år och yngre genom att bland annat genomföra utbildning för att se tecken av narkotikapåverkan. Under 2019 har inga sådana utbildningar genomförts.
- Det handlar också om att öka deltagandet i föräldrautbildningen COPE. Under 2019 deltog 58 föräldrar med barn 3 – 12 år, jämfört med 36 föräldrar under 2018. Eftersom vi hade tre kurser 2016 syns tyvärr ingen ökning. När det gäller COPE för föräldrar med tonåringar, 13 – 18 år deltog 18 föräldrar både under 2019 och 2018, vilket är en ökning mot 2017 då 12 föräldrar deltog.

Delmål tre, trafikbrott.

- Polisen har haft fler trafikinsatser och kontroller under 2019 än de haft tidigare år, trots knappa personalresurser. Området är fortsatt prioriterat från polisiärt håll.
- Trafikreglerande beslut/ beslut om åtgärder som minskar tillgängligheten för fordonsburna ungdomar nattetid har ännu inte fattats.

Delmål fyra, förebygga och förhindra etablering av organiserad brottslighet. Den samverkan som pågår mellan nyckelpersoner från kommunen och Polisen har gett goda resultat och kommer att fortsätta framåt.

Aktiviteter kopplade till medborgarlöftet

Mål ett, att öka trafiksäkerheten genom att motverka felaktiga trafikbeteenden.

Aktiviteter kopplade till detta mål är följande:

- Polisen ska genomföra minst femton trafikkontroller med inriktning på trafikbeteenden. Under 2019 har 66 kontroller genomförts.
- Polisen ska vid minst åtta tillfällen genomföra flygande inspektioner av fordon. Under 2019 har 25 flygande inspektioner genomförts.
- Kommunen ska utreda möjligheten till olika tekniska åtgärder i de områden det krävs för att ändra trafikbeteenden samt öka trygghet och trivsel. Under 2019 har inga åtgärder vidtagits.

Mål två, att öka upptäckten av narkotikabruk, främst hos unga i åldern 21 år och yngre.

Aktiviteter kopplade till detta mål är följande:

- Polisen ska genomföra minst femton riktade insatser för att upptäcka fler narkotikabrott bland unga. Under 2019 har 21 riktade insatser genomförts.
- Kommunen ska utbilda personal och föräldrar för att underlätta upptäckt av narkotikabruk hos ungdomar 21 år och yngre. Under 2019 har inga utbildningar genomförts.
- Kommunen ska genomföra informationssatsningar och sprida nationella kampanjer riktade till föräldrar, syskon, unga vuxna kring årliga risktillfällen såsom skolavslutningar, student, valborg, midsommar, jul och nyår med syfte att motverka langning av alkohol och tobak. Under 2019 har informationssatsningar genomförts vid 25 tillfällen, både kring risktillfällen och vid andra tillfällen.

Dessutom;

- Under åren genomföra minst två samverkansmöten om de pågående aktiviteterna. Två samverkansmöten har genomförts under 2019.

Hot och våld

Effektmål: I kommunal verksamhet ska antalet situationer som upplevs innehålla våld, eller hot om våld, minska.

Hot och våld har identifierats som den typ av händelse som kommunen är mest sårbar för och har därför prioriterats i Handlingsprogram för skydd och säkerhet som ett utvecklingsområde under mandatperioden. Hot och våld påverkar främst resursen personal som är ett kritiskt beroende för många samhällsviktiga verksamheter. Otrygghet, verksamhetsstörningar och värsta fall liv och hälsa är konsekvenser av hot och våld som framkommit av risk och sårbarhetsanalys 2014. För att uppnå målet gällande hot och våld behöver arbete inriktas på att personalen både själva ska kunna reducera risken att hot och våld uppkommer, samt förmågan att hantera en uppkommen hot- och våldssituation.

Statistik

Inom Hot och våld finns inga satta nationella mål. Uppföljning av effektmål sker därför med hjälp av tillbudstatistik och skadestatistik för Nässjö och Vetlanda kommun. Tanken när effektmålet sattes var att utvärdera detta mål med hjälp av medarbetarundersökningar. Detta kommer inte att göras utan tillbud- och skadestatistiken används istället för att mäta utvecklingen. Då vi inte har ett utgångsvärde från start 2016 görs jämförelsen från år till år.

Då statistiken för de båda kommunerna ser olika ut går det inte att göra en jämförelse mellan Nässjö och Vetlanda.

Nässjö kommun

Antal tillbud gällande hot och våld var 158 under 2019 (117 stycken under 2018) och antalet arbetsskador där hot och våld klassats som orsak var 61 stycken (32 stycken under 2018). Totalt ger detta 219 hot- och våldssituationer under 2019 att jämföra med 149 stycken 2018.

Under 2016 var den totala siffran 92 händelser, vilket innebär en ökning med 71procent (219 totalt 2019 kontra 92 totalt under 2016). Den stora ökningen kan delvis bero på att särskild vikt lagts på utbildning om vad som är hot och våld samt att alla tillbud ska anmälas under den aktuella perioden.

Vetlanda kommun

Av Vetlandas tillbudsstatistik kan vi bara utläsa en säker siffra för 2019 – att våldssituationer i Vetlanda kommun resulterade i 14 händelser som ledde till frånvaro men inte till skada under året (64 stycken år 2018).¹⁶ Under 2018 rapporterades 11 händelser samt 7 tillbud där skadan lett till frånvaro, men inga sådana händelser eller tillbud finns med i rapporteringen för 2019.

Under 2016 rapporterades 23 våldshändelser och två hotsituationer som ledde till frånvaro men inte till skada. Samma år inträffade en våldssituation med både skada och frånvaro som följd samt 5 tillbud kopplat till psykisk överbelastning (hot och chock). Hotsituationer resulterade i två händelser (en händelse år 2016) som ledde till frånvaro men inte till skada.

Den enda jämförbara siffran 2016 kontra 2019 är alltså våldssituationer som lett till frånvaro men inte skada och den har minskat från 23 till 14, med 39 procent.

Uppföljning effektmål

Sett till de siffror och möjligheter till jämförelser vi har, så verkar effektmålet ha uppnåtts i Vetlanda men inte i Nässjö. Dessvärre har tillbudsrapporteringen visat sig vara ett trubbigt verktyg i frågan; att antalet tillbud som anmälts ökar eller minskar behöver inte innebära att händelser med inslag av hot och våld visar samma utveckling, utan kan bero på respektive verksamhets benägenhet att anmäla.

¹⁶ En händelse som leder till frånvaro men inte skada kallas för nollhändelse.

Värmebölja

Effektmål: Konsekvenserna av värmebölja för personer som omfattas av kommunal omvårdnad ska minska.

Forskning visar att värmeböljor troligen kommer bli allt vanligare i Sverige i framtiden. Ökande temperaturer och extrema temperaturer, likväl som ökande förekomst av värmeböljor och tropiska nätter, förväntas medföra en ökad dödlighet i länet, särskilt inom utsatta grupper som äldre och sjuka. Att hantera de negativa konsekvenserna på kommunal omsorg på grund av värmebölja har prioriterats i Handlingsprogram för skydd och säkerhet. Kommunerna förväntas vidta åtgärder under mandatperioden för att öka sitt skydd vid värmebölja.¹⁷

Nässjö kommun

Arbetsgruppen för värmebölja har bedrivit ett förankringsarbete för den beredskapsplan som togs fram under 2016. Efter ett möte med skydd och säkerhetsgruppen i juni 2017 ansågs arbetsgruppens uppdrag slutfört.

Vetlanda kommun

Arbetsgruppen för värmebölja har genomfört ett omfattande analys- och kompetensutvecklingsarbete. En handlingsplan är nästan färdig men lades i vänteläge under våren 2019 med anledning av personalomsättning och därmed kompetenstapp i arbetsgruppen.

Alla verksamheter har under 2019 tagit fram och förankrat verksamhetsspecifika handlingsplaner och rutiner.

¹⁷ Länsstyrelsen i Jönköpings län (2014). Anpassning till ett förändrat klimat. Åtgärdsprogram 2015-2019 Jönköpings län.

Händelsebaserat arbete under året

Yt- och grundvatten

Under 2018 genererade den ihållande värmen låga vattenflöden i vårt område. Bevakningen på grundvattnet fortsatte i länet även under 2019. Detta gjordes genom en ISF, inriktnings och samordningsfunktion med benämningen låga vattenflöden. Samordningen skedde på länsnivå och syftade till att bevaka och informera om eventuella åtgärder för att minska effekterna av lågt grundvatten.

Bränderna i Gislaved-Gnosjö

I slutet av april 2019 var vädret varmt och torka förekom i skog och mark med hög risk för gräs- och skogsbrand. I Jönköpings län drabbade det området kring Gislaved och Gnosjö särskilt hårt.

Enheter ur Höglandets räddningstjänstförbund skickades inledningsvis till Gislaved för att bekämpa en skogsbrand som startat 2019-04-22. Ett stort antal enheter och personella resurser bemannade ledningsfordonet 3080, räddningsenheter samt vattenenheter för att understödja släckningsarbetet. I huvudsak var branden släckt och insatsen övergick till bevakning och eftersläckning två dygn senare.

2019-04-24 startade en ny brand i Granstorp, utanför Gnosjö. Insatt personal från HRF som befann sig i Gislaved fick bege sig mot Granstorp för att starta en ny insats mot den skogsbranden. Branden i Granstorp hade ett snabbt förlopp och hotade ett flertal byggnader och skog. Enheter från Försvarmakten, mark- och flygande personal kallades in för att understödja släckningsarbetet. Båda de skogsbrandcontainers som finns placerade i Vetlanda kördes till Granstorp.

Sammanfattningsvis pågick förstärkningen från HRF i Gislaved och Gnosjö i fem dygn och sysselsatte cirka ett femtiotal brandmän och befäl som hade olika roller i släckningsarbetet. Ett flertal fordon från HRF användes i insatsen, samt nationella förstärkningsresurser som är placerade på förbundets stationer.

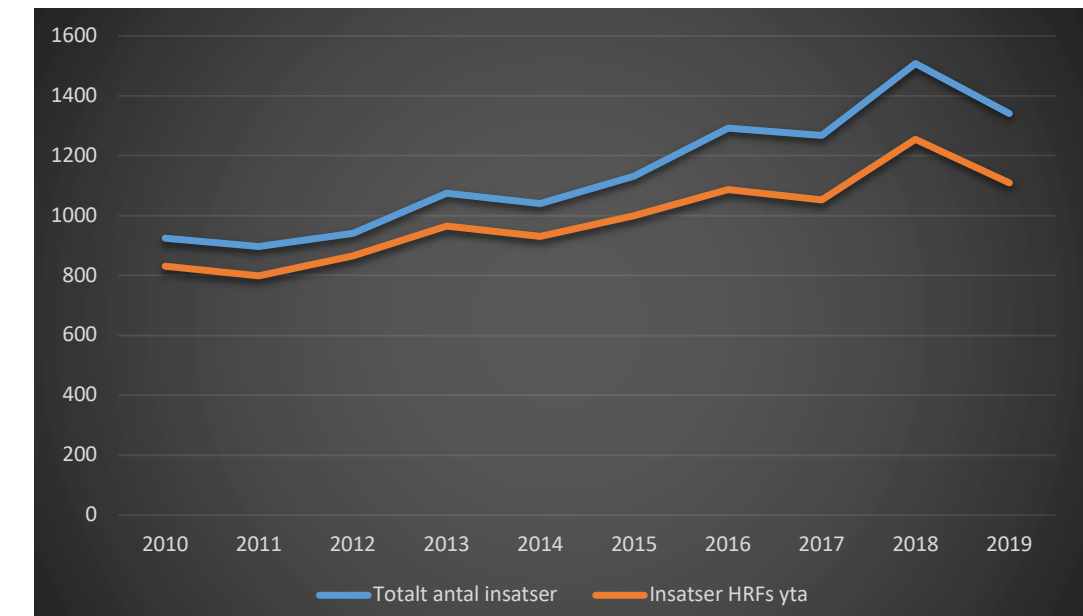

Vårt insatsarbete

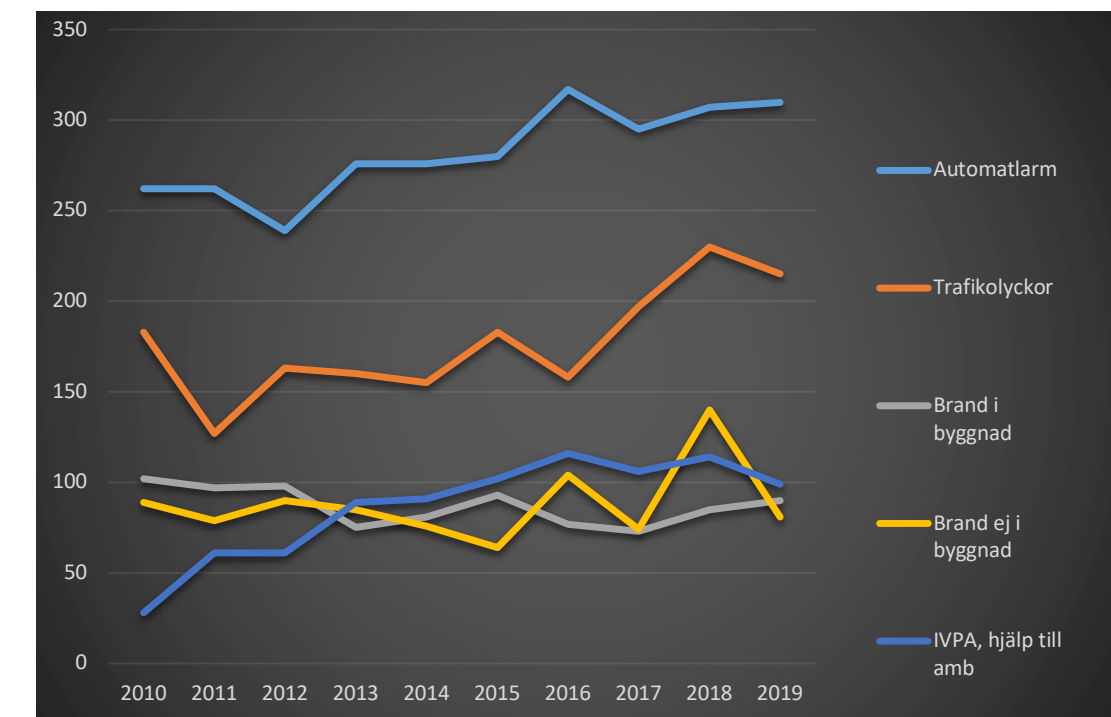
I detta avsnitt redovisas vårt insatsarbete under 2019. Arbetet redovisas utifrån statistik gällande totala antalet insatser och antalet insatser inom HRF:s yta. Dessutom beskrivs de olika händelsetyperna och vilka aktiviteter som planeras både kortsiktigt och långsiktigt.

Insatsstatistik

Nedan presenteras insatsstatistik och händelsestatistik för perioden 2010-2019. Dessutom görs en allmän jämförelse mellan år 2018 och 2019 gällande insatser.

Figur 12. Insatsstatistik för perioden 2010-2019. Den röda kurvan visar antalet insatser inom HRF:s yta. Den blåa kurvan visar det totala antalet insatser inklusive insatser till övriga kommuner.

Figur 13. Statistik över händelser under perioden 2010-2019.

Totalt larmades Höglandets räddningstjänstförbund ut på 1 342 insatser under 2019 vilket är en minskning med 166 insatser (cirka 11 procent) jämfört med 2018. Inom förbundets kommuner Nässjö och Vetlanda larmades HRF ut på 1 110 insatser vilket är en minskning med 145 insatser (12 procent) jämfört med 2018. Fördelningen mellan kommunerna under 2019 är Nässjö 608 insatser (657 stycken år 2018) och Vetlanda 502 insatser (598 stycken år 2018). Vad gäller insatser till övriga kommuner så är var det Sävsjö med 100 larm, Jönköping med 33 larm, Eksjö med 23 larm, Tranås med 18 larm samt Aneby med 14 larm. Totalt åkte HRF på 232 insatser till en annan kommun, vilket är en minskning med 21 stycken från 2018.

Sammanfattning av jämförelse mellan år 2018 och 2019

- Minskat antal insatser till andra kommuner.
- Minskat antal insatser i Vetlanda kommun.
- Minskat antal insatser i Nässjö kommun.
- Brand i byggnad har ökat något.
- Trafikolyckorna har minskat under året.
- Brand ej i byggnad har minskat främst inom skog och mark.
- Ingen person omkommen av brand under året, ingen omkom under 2018.
- En person omkommen i trafikolycka, fem omkom under 2018.
- Ingen person omkommen i drunkningsolyckor, ingen omkom under 2018.
- Larm om suicid eller hot om suicid har ökat.
- Utsläpp farligt ämne och begränsat läckage av drivmedel/olja har minskat.
- Antal olyckor med lastbilar fortsätter att öka.
- Cirka 9 procent av de automatiska brandlarmen är skarpa händelser.

Beskrivning av händelser

Nedan beskrivs de olika inträffade händelserna mer utförligt gällande statistik och orsaker.

Här beskrivs även aktiviteter som förbundet utför för att förhindra att händelser sker samt vad som görs för att förmildra omständigheterna om händelsen ändå skulle inträffa.

Lokala mål för inträffade händelser finns i nuläget inte, förutom de som är nämnda i effektmålen. Övningsschema för den operativa verksamheten för året planeras utifrån: enheter och förmågor, mål enligt Räddsam-F:s uppgiftskatalog, arbetsmiljörregler, erfarenhetsbaserade händelser som inträffar under en viss period (exempelvis soteld, vattenlivräddning, skogsbrand), driftsättning av nya fordon och materiel, återföring av erfarenheter från insatser, Räddsam-F:s rutiner, förbundets rutiner, avtal, omvärldsanalys och handlingsprogrammet.

Under 2019 har ett nytt handlingsprogram arbetats fram som resulterat i åtta målområden. Programmet kommer att gälla under perioden 2020-2023. Under 2020 kommer en process inledas för att analysera risker och händelser som kan leda till räddningsinsatser för att ytterligare stärka den förebyggande och operativa förmågan.

Brand i byggnad

I detta avsnitt presenteras statistik, nationell strategi och aktiviteter för händelsetypen brand i byggnad.

Figur 14. Statistik över antalet händelser gällande brand i byggnad under 2010-2019.

- Vid 90 tillfällen har larmet gällt brand i byggnad, fördelat på 43 i Nässjö samt 47 i Vetlanda kommun. Larm om brand i byggnad till annan kommun var 23 stycken.
- Inga personer omkom under året men fyra personer transporterades till sjukvård på grund av brand i byggnad.
- De större bränder som varit under året gäller flerfamiljshus i Nässjö, villabränder ibland annat i Skede och Vetlanda, lantbruksbyggnad utanför Farstorp samt industribränder i Pauliström och Nässjö.
- 26 stycken av händelsen brand i byggnad har larmats av ett automatiskt brandlarm och tack vare larmet har skadorna blivit små vid dessa händelser.
- Av de 90 insatserna till brand i byggnad så har branden i 37 av fallen redan varit antingen släckt eller slocknat vid räddningstjänstens framkomst.

- Av orsaker kan man konstatera att nio av bränderna är eldstadsrelaterade vilket är en minskning med sex från föregående år. Åtta av bränderna var spisrelaterade, vilket var ungefär lika många som föregående år. Avsaknaden av brandvarnare var sämre än föregående år; 2019 saknades brandvarnare i 12 objekt jämfört med i 10 objekt 2018.
- Vad det gäller bränder inom industri så var det 12 stycken inom Vetlanda samt fem inom Nässjö kommun under 2019. Totalt en ökning med tre stycken från 2018.

Nationell strategi

För bränder finns en nationell standard där målet är att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand. Till denna strategi finns dessutom tre effektmål¹⁸ vilka anger att:

- Antalet döda och svårt skadade vid bränder i bostadsmiljö ska minskas med minst en tredjedel till år 2020
- Medvetenheten hos enskilda om brandrisker och hur man ska agera i händelse av brand ska öka
- Andelen fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning i bostäder ska öka

Aktiviteter

För att uppnå de tre nationella effektmålen för brand i byggnad görs ett flertal aktiviteter som kan påverka effektmålen positivt, både direkt och indirekt. Effektmålen bygger på ett väl fungerande förebyggande arbete från räddningstjänsten och kommunens sida. För att påverka dessa effektmål och brand i byggnad överlag gör HRF följande aktiviteter:

- Under 2019 genomfördes tillsyn av flerbostadshus vid sex tillfällen i Nässjö och Vetlanda. Detta för att öka säkerheten för de boende och minska konsekvenserna om en brand inträffar
- Granskning av bygglov/byggnämnan vid tillbyggnation, nybyggnation och ombyggnation. Här granskas till exempel avstånd mellan byggnader, val av material, brandbelastning, avgränsningar av lokaler.
- Vid tillsyn av verksamheter och anläggningar granskas både det systematiska och det brandtekniska brandskyddet. Detta tror HRF kan öka medvetenheten hos den enskilde överlag. Vid tillsyn görs dessutom kontroll av mängden brännbart material intill ytterväggar och skymda hörn eller ytor där bränder kan tänkas anläggas. Rekommendationer om ändrad utformning ges även vid nybyggnation för att minska antalet ytor där sikten är skymd för personal och förbipasserande. På detta sätt kan risken för anlagda bränder minskas. Under 2019 genomfördes tillsyn vid 191 tillfällen.
- Vid evenemang finns möjlighet att låna handbrandsläckare och brandfilt av HRF.
- Utbildningar genomförs för att förebygga brand i byggnad och öka medvetenheten. Brandutbildningarna innefattar både teori och praktik. Utbildning ges till exempel till barn och unga, nyanlända, företag och kommun. Under 2019 har 2419 personer i Nässjö och Vetlanda gått brandutbildning och 37 klasser har utbildats i barnens brandbil. Vidare så genomfördes kurser i Heta Arbeten, med 177 personer utbildade under 2019.
- För att nå ut med brandinformation till den enskilde genomförs HRF-metoden. Metoden innefattar till exempel att ta hand om praktikanter och studiebesök, informationstillfällen mot tredje person och föreningar, deltaga vid marknadsdagar eller liknande offentliga tillställningar, information via hemsök, reflexkampanjer, återkoppling efter insatser, Eldsjäl och deltagande vid företags- och offentliga evenemang.
- I insatsledarbilen och släckbilen i både Vetlanda och Nässjö finns brandvarnare som kan sättas upp i bostäder efter en brand eller att ett tillbud har skett.
- Brandskyddskontroller sker med olika intervall och utförs av brandskyddskontrollanter inom HRF. Vid besöken kontrolleras eldstäder och uppvärmningsanordningar för att kunna upptäcka fel och brister. I samband med brandskyddskontroller informeras den enskilde dessutom om brandrisker, hur man ska agera vid händelse av brand och innebörden av att ha fungerande brandvarnare och brandskyddsutrustning. Under 2019 genomförde 4 368 brandskyddskontroller och hos 1 850 fastighetsägare informerade brandskyddskontrollanter om brandskydd i hemmet.
- Under 2019 förflyttades sotarverksamheten från entreprenad till förbundet. HRF anställde fyra sotare under året. Sotningsverksamheten kommer att utvärderas till sommaren 2020.

- För att uppfylla kraven i Lagen om skydd mot olyckor om utredning av händelser genomförs olycksundersökningar. Flera personer inom förbundet är utbildade inom olycksutredning och en övergripande rutin för arbetet har tagits fram. Under 2019 genomfördes tre sådana olycksutredningar.

Övningar som har genomförts under året för att öka kunskap och förmåga hos personal gällande brand i byggnad är följande:

- Minst fyra rökövningar per år av personal med rökdykarkompetens.
- Uppstart brand
- Insatsövningar
- Axamoövningar
- Träffar för styrkeledare, insatsledare och brandingenjörer
- Ledningsövningar
- Objektsorientering
- Framtagande av insatsplaner/insatskort
- Övning med värmekamera
- Bränder i eldstäder

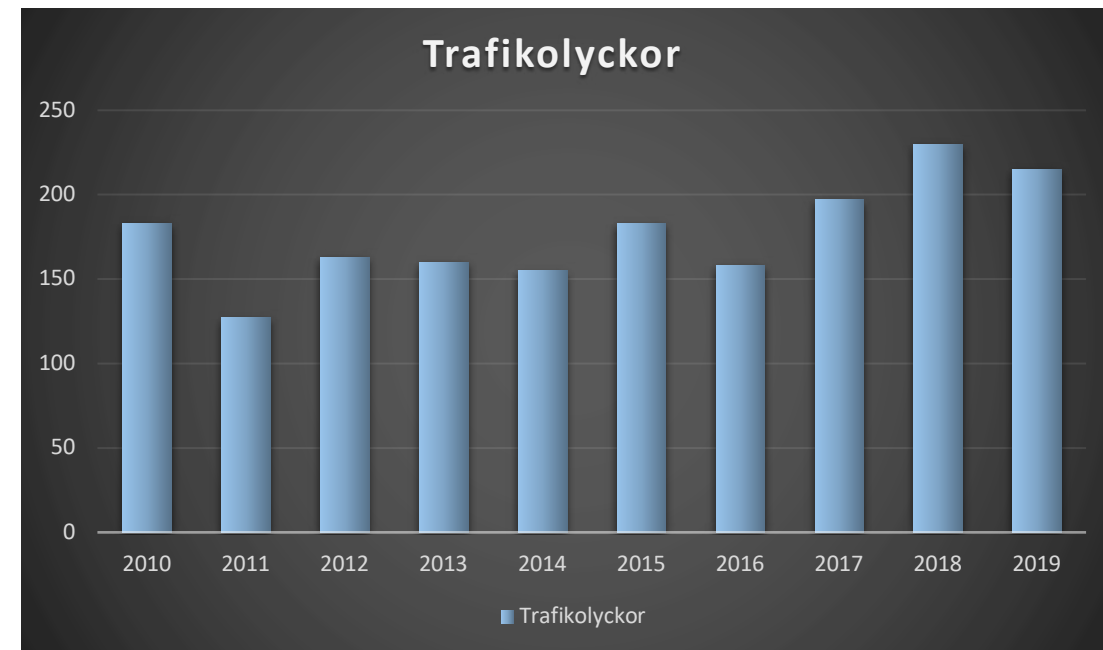
¹⁸ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (2009). Nationell strategi för stärkt brandskydd.

Trafikolyckor

I detta avsnitt presenteras statistik, nationell strategi och aktiviteter för händelsetypen trafikolyckor.

Statistik

Nedan presenteras senast tillgängliga statistik.

Figur 15 Statistik över antalet händelser gällande trafikolycka under 2010-2019.

Nationell strategi

Utgångspunkten för trafiksäkerhetsarbetet i Sverige är nollvisionen. Nollvisionen är det långsiktiga målet att ingen ska dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor i Sverige. Det ska vara säkert att resa, oavsett trafikslag. I juni 2009 beslutade riksdagen om ett nytt etappmål för trafiksäkerheten på de svenska vägarna. Det innebär att antalet omkomna i trafiken år 2020 inte får vara fler än 220.¹⁹

Aktiviteter

Målet är att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken.

- Gällande strategin för trafikolyckor har utbildning i trafiksäkerhet genomförts i Nässjö och Vetlanda för 569 unga under 2019.
- En trafiksäkerhetsgrupp som träffas cirka fyra gånger per år finns på högländet. Deltagandet har på grund av personalbrist inte hunnits med, men målet under 2020 är att starta upp gruppen igen. Trafikolyckor kommer under perioden 2020-2023 att vara ett prioriterat målområde i handlingsprogrammet.
- För att öka förmågan för den operativa personalen inom HRF att hantera trafikolyckor har övningar gjorts gällande trafikolycka losstagnation med klippteknik, säkert uttag av drabbad ur fordon, räddningsfrånkoppling, trafikolycka med motorcykel.
- För att öka medvetenhet och kunskap och på så vis förebygga olyckor vid utryckningskörning ska utryckande personal genomföra både ett teoretiskt och ett praktiskt test.

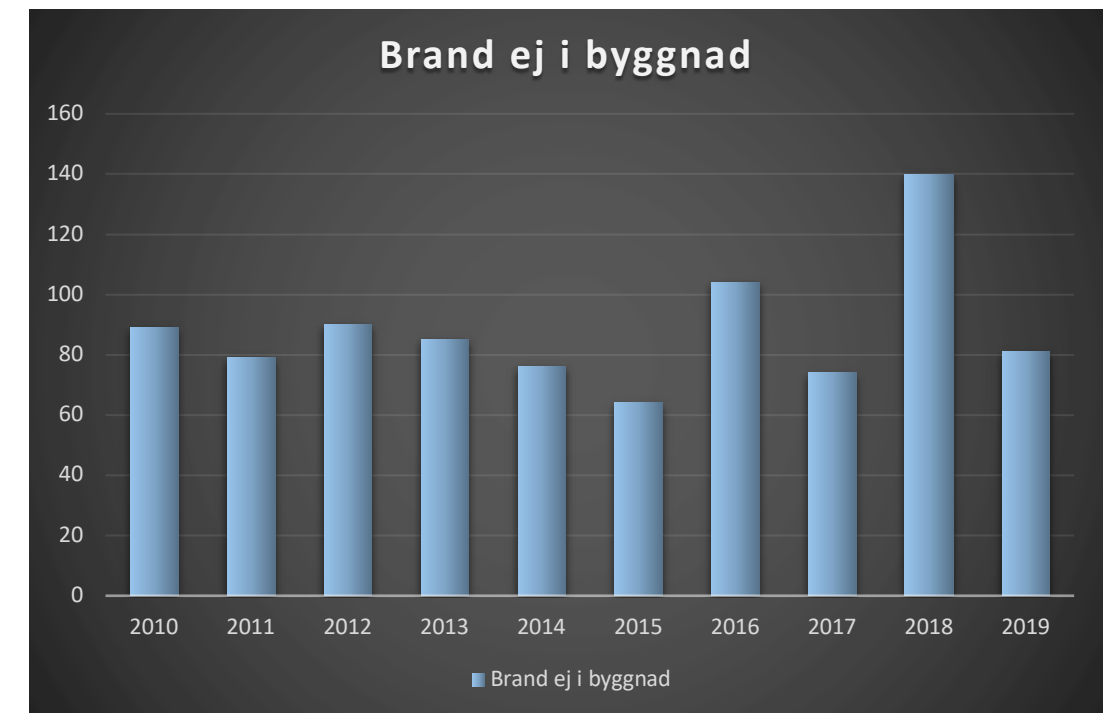
¹⁹ Trafikverket. Nollvisionen är vår ledstjärna. 2018.

Brand ej i byggnad

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen brand ej i byggnad. Händelser som klassas som brand ej i byggnad innefattar till exempel bränder i terräng, fordon, container etc.

Statistik

Nedan presenteras senast tillgängliga statistik.

Figur 16. Statistik över antalet händelser gällande brand ej i byggnad under 2010-2019.

- 81 larm gällde brand ej i byggnad fördelat på 52 i Nässjö samt 29 i Vetlanda kommun. Främst var det bränder i fordon (37 stycken) samt skog och mark (21 stycken). Skillnaden på antalet larm är främst beroende på att 2018 var det varmt, lite nederbörd samt mycket åska som bidrog till många bränder i skog och mark. Under sommaren 2019 har det varit betydligt lugnare i våra kommuner.
- HRF åkte på 23 insatser till andra kommuner under 2019, varav 16 skogsbränder. HRF bidrog med både material samt personal till de stora skogsbränderna i Gislaved och Gnosjö som inträffade i april månad.

Aktiviteter

För att minska antalet händelser gällande brand ej i byggnad görs följande aktiviteter:

- Kontinuerliga prognoser gällande risken för skogsbrand
- Skogsbrandsflyg och
- Utbildning i skogsbrand för alla befälsnivåer

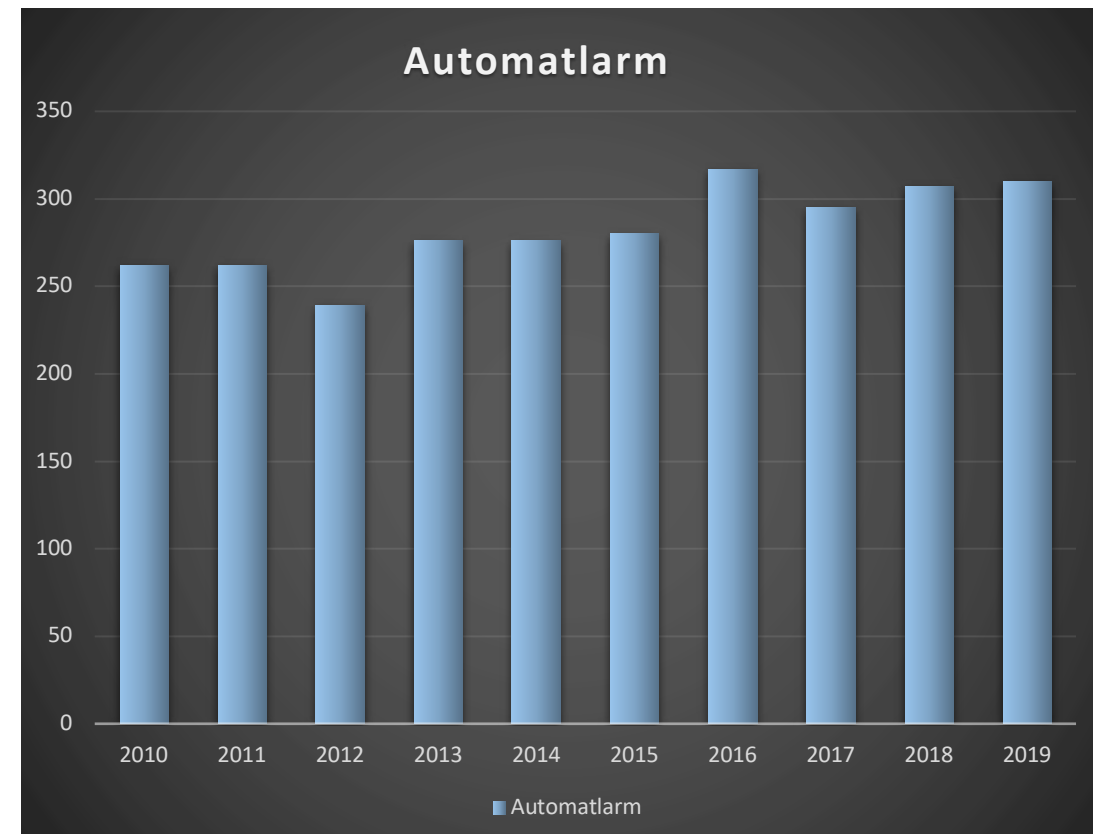
På grund av den torra och varma sommaren under 2018 genomfördes ett större antal övningar i hanteringen av skogsbränder under 2019.

Automatiska brandlarm

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen automatiskt brandlarm.

Statistik

Nedan presenteras senast tillgängliga statistik.

Figur 17. Statistik över antalet händelser gällande automatlarm under 2010-2019.

- Av de 341 automatlarmen så var 184 stycken i Nässjö och 128 i Vetlanda kommun. De 310 av dessa larm gällde inte brand medan 26 stycken var skarpa.
- Cirka 9 procent av automatiska brandlarm är således skarpa händelser.
- Totalt finns cirka 333 larmanläggningar som har avtal med HRF.

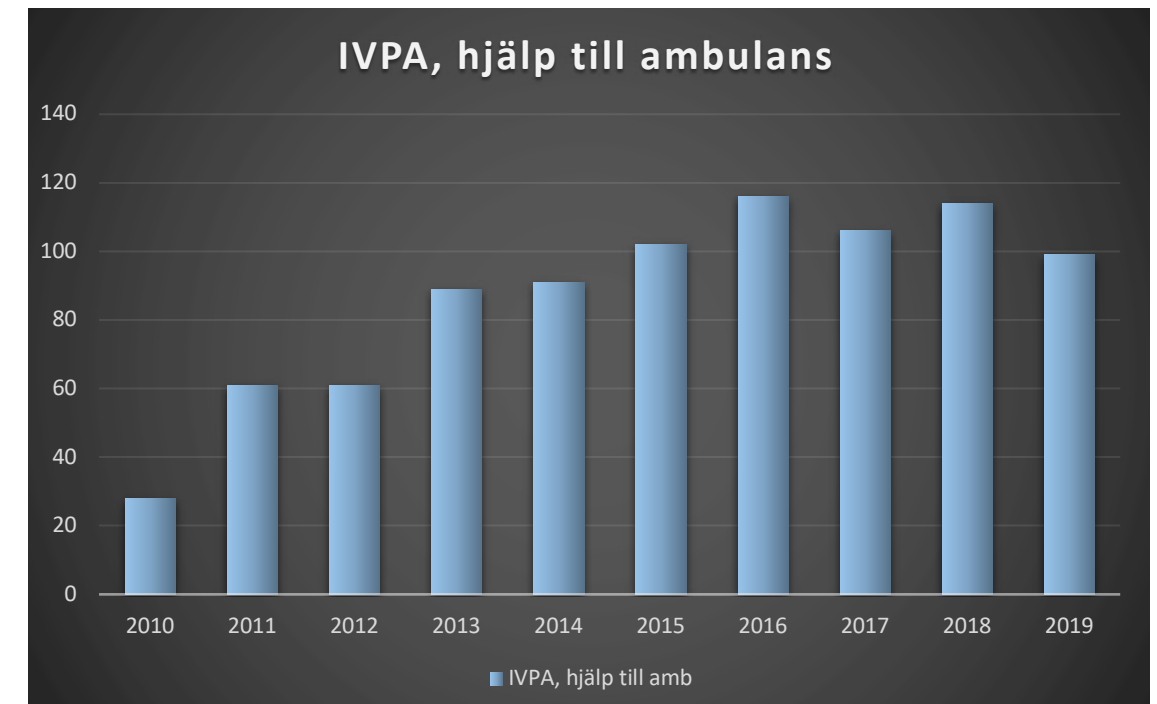
Aktiviteter

För att minska antalet automatlarm görs ett antal aktiviteter inom förbundet:

- Vid falsklarm, vilket innebär att inget brandtillbud har skett, sker en debitering och styrkan som anländer informerar även om vad som är viktigt att göra för att förhindra att fler falsklarm inträffar. Detta kan till exempel innefatta placering av detektorer, rutiner för heta arbeten, regelbundna kontroller av larmet och så vidare.
- Vid tillsyn av verksamheter med automatiskt brandlarm kontrolleras rutiner för kontroll av larm och anläggningsskötare. HRF utför dessutom kvartalskontroller för verksamheter där det finns avtal för dessa.

I väntan på ambulans (IVPA) och sjukvårdslarm

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen I väntan på ambulans (IVPA) och sjukvårdslarm.

Figur 18. Statistik över antalet händelser gällande IVPA under 2010-2019.

Statistik

Sjukvårdslarm inklusive hjärtstoppslarm har minskat något det senaste året. Totalt under 2019 var det 99 larm varav räddningstjänsten vändes innan framkomst vid tre fall. Fördelningen under året var 61 larm i Nässjö kommun samt 38 larm i Vetlanda kommun. Totalt var 60 av dessa hjärtstoppslarm.

Aktiviteter

- För att öka den operativa förmågan vid ett IVPA eller sjukvårdslarm utbildas den operativa personalen minst en gång om året i D-HLR och B-HLR (barn). Dessutom genomförs övningar för att öka den operativa förmågan gällande sjukvård.
- Förbundet utbildar bland annat kommunanställda, föreningar och företag kontinuerligt i hjärt- och lungräddning, första hjälpen och hjärtstartare för att säkerställa en snabbare insats från kommunens invånare vid hjärtstopp. Totalt utbildades 823 personer i sjukvård under 2019.
- Utlåning av defibrillator görs till allmänheten och kravet för att få låna denna är att du nyligen har genomgått en HLR-kurs.

Suicid eller hot om suicid

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen suicid eller hot om suicid.

Statistik

Totalt var det 48 larm till suicid eller hot om suicid under 2019. Detta innebär en ökning med sex stycken från 2018. Fördelningen mellan kommunerna var 23 larm i Nässjö samt 25 larm i Vetlanda.

Aktiviteter

Aktiviteter såsom utbildning i psykisk hälsa beskrivs i uppföljningen av effektmålet suicid. I handlingsprogrammet som ska gälla 2020-2023 är psykisk hälsa ett prioriterat målområde med en särskilt tillsatt temagrupp.

- För att öka förmågan för operativ personal att hantera hot om suicid genomförs ett antal övningar för heltidspersonal varje år och en eller flera övningar för deltid.

Utsläpp farligt ämne

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen utsläpp farligt ämne.

Statistik

Insatser med utsläpp farligt ämne samt begränsat läckage av drivmedel/olja har minskat under 2019 med nio, från 44 till 35 insatser. Fördelningen mellan kommunerna var 17 i Nässjö samt 18 i Vetlanda, där den största händelsen var utsläpp av zink i en industri.

Aktiviteter

- För att förebygga händelser med farligt ämne och öka medvetenheten hos den enskilde och verksamheter görs tillsyn enligt Lagen om brandfarlig och explosiv vara. Här kontrolleras till exempel rutiner, förvaring och hantering. Dessutom handlägger HRF tillstånd för mängder över tillståndsplikten.
- För att öka förmågan att hantera händelser med utsläpp farligt ämne för operativ personal har ett antal övningar och åtgärder genomförts under 2019, såsom: farligt gods, gas under tryck, personsanering, indikering. Under året genomfördes även övningar gällande miljöräddning, länsar och sanering.

Drunkning

I detta avsnitt presenteras statistik och aktiviteter för händelsetypen drunkning.

Statistik

Under 2019 var det varit tre drunkningslarm jämfört med två drunkningslarm under 2018, samtliga i Nässjö kommun. Ingen person omkom i drunkningsolycka under året.

Aktiviteter

För att minska antalet drunkningar inom HRF:s yta görs ett antal aktiviteter.

- Till exempel finns flytvästar och ispaket för utlåning på räddningstjänstens heltidsstationer. Under året har totalt 799 flytvästar lånats ut i Nässjö och Vetlanda kommuner. Dessutom genomförs marknadsföring gällande vattenvett.
- För att öka förmågan för operativ personal att hantera drunkningsolyckor genomförs ett antal övningar för heltidspersonal varje år och en eller flera övningar för deltid som leds av huvudinstruktör på respektive deltidstation. Utöver det har förbundet badhustider varje vecka.

Övrigt

Av övriga händelser som räddningstjänsten larmats ut på kan nämnas 43 larm om lyfthjälp (66 sådana larm 2018), åtta larm om nödställd person, nio djurräddningar samt 13 vattenskador.

Vi skyddar och hjälper.

HÖGLANDETS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

571 80 Nässjö | 0383-46 77 00 vx | e-post: hoglandet@raddningstjansten.com | Org .nummer 222000-1388